

Sygn. akt XXVI GCo 3/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR del. Karolina Toczyńska

po rozpoznaniu w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 stycznia 2013 r.

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. w upadłości układowej w W.

z udziałem (...) S.A. w W.

o udzielenie zabezpieczenia

postanawia

oddalić wniosek

SSR del. Karolina Toczyńska

Sygn. akt XXVI GCo 3/13

UZASADNIENIE

Uprawniony (...) sp. z o.o. w upadłości układowej we wniosku z dnia 9 stycznia 2013 r. wniósł o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego – obowiązku zlecenia przedłużenia gwarancji przez uprawnionego na rzecz obowiązanego z powodu opóźnienia w wykonania robót objętych umową nr (...)z dnia 9 stycznia 2009 r. łączącą wskazane we wniosku podmioty w konsorcjum poprzez:

- ustanowienie zakazu wpłaty gwarancji ubezpieczeniowej przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. z tytułu kary umownej nałożonej przez (...) S.A. na (...) sp. z o.o.
- ustanowienie zakazu żądania wypłaty gwarancji przez (...) S.A. od (...) S.A.

W uzasadnieniu wniosku o zabezpieczenie wnioskodawca wskazał, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi osiągnięcie celu postępowania w sprawie, jakim w tym wypadku jest zapobieżenie zubożeniu (...)sp. z o.o., bez ważnej podstawy prawnej (czy to na rzecz (...) S.A. czy też (...) S.A.)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek uprawnionego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 730 i art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, zaś art. 730¹ § 2 k.p.c. stanowi, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Zgodnie z przepisem art. 755 k.p.c. zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych następuje taki sposób, jaki stosownie do okoliczności sprawy Sąd uzna za odpowiedni, w szczególności Sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania (pkt 1).

Z treści wyżej cytowanych przepisów wynika, że warunkiem udzielenia zabezpieczenia roszczenia jest konieczność jednoczesnego spełnienia określonych w nim przesłanek, to jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz wykazanie interesu prawnego.

Należy zauważyć, że do udzielenia zabezpieczenia nie jest konieczne udowodnienie roszczenia, wystarczy jedynie jego uprawdopodobnienie. Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa jego istnienia. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia wiąże się z koniecznością uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Należy przy tym zaznaczyć, iż uprawdopodobnienie nie przesądza udowodnienia mogącego być podstawą do pozytywnego rozstrzygnięcia co do meritum sprawy. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej (wstępnej) analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 maja 2012r. I Acz 782/12).

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie uprawdopodobnił istnienia roszczenia.

Do wniosku załączona została umowa zawarta pomiędzy uprawnionym oraz obowiązującym na wykonanie modernizacji linii kolejowej(...). W świetle tej umowy (subklauzula 4.2, k. 43) wykonawca w tym wypadku (...)sp. z o.o. miał dostarczyć (...) S.A. zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Zostało ono złożone w formie gwarancji kontraktowej, która zamawiający miał zwrócić w przypadku należytego wykonania umowy w wysokości 70% od otrzymania świadectwa przyjęcia robót. Pozostała kwota w wysokości 30% miała pozostać na zabezpieczenie roszczeń powstałych w okresie zgłaszania wad i zostać zwrócona pod warunkiem usunięcia wszystkich wad potwierdzonych świadectwem wykonania wystawionym przez uprawnioną osobę. Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowych w ramach ww. zabezpieczenia została zawarta pomiędzy (...)S.A a (...)sp. z o.o. w upadłości układowej w W..

Wnioskodawca twierdzi, że wszystkie zobowiązania wynikające z ww. umowy zostały wykonane, jednakże nie przedstawił żadnych dokumentów, które by to potwierdzały.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie spełnił przesłanki koniecznej do udzielenia zabezpieczenia, albowiem – zdaniem Sądu – twierdzenia powoda w zakresie uprawdopodobnienia roszczenia nie znajdują potwierdzenia w złożonych dokumentach.

Podkreślić należy, że warunkiem udzielenia zabezpieczenia roszczenia jest konieczność jednoczesnego uprawdopodobnienia roszczenia oraz wykazanie interesu prawnego. Oceny przesłanki - uprawdopodobnienia przez wnioskodawcę roszczenia w w/w wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o ustalenie - należy dokonać na mocy uregulowania zawartego w art. 189 k.p.c. W pierwszej kolejności należy poddać analizie kwestię interesu prawnego w uzyskaniu dochodzonego ustalenia. Zgodnie z powołanym przepisem powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes. W doktrynie i orzecznictwie uznaje się, że decydujący dla skorzystania z formy powództwa o ustalenie jest wyłącznie interes prawny powoda (por. orz. SN z dnia 30 grudnia 1968r., III CZP 103/68). Wskazuje się, że interes prawny musi istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Jego istnienie jest warunkiem umożliwiającym dalsze badanie powództwa w zakresie istnienia lub nieistnienia praw lub stosunku prawnego (tak. T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, Postępowanie rozpoznawcze, tom I, wyd 5, Wydawnictwo Lexis Nexis Warszawa 2004, s. 403).

Uznaje się zatem, że interes przysługuje także takim podmiotom, na których prawa i obowiązki w jakimś zakresie - szeroko rozumianym - może wpłynąć istnienie lub nieistnienie prawa przysługującego innym podmiotom lub stosunku prawnego łączącego inne podmioty (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2006r.) W szczególności, interes prawny występuje wtedy, gdy w drodze innego. powództwa strona nie może uzyskać pełnej ochrony swoich praw (por. wyrok

SN z dnia 27 stycznia 2004r., II CK 387/2002, Lex nr 391789 czy uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 października 2005r., III CK 106/05, Lex nr 371797). Taka sytuacja w sprawie niniejszej nie zachodzi. Uprawnionemu pozostaje także dochodzenie zwrotu z gwarancji bankowych kwot w drodze powództwa o zapłatę.

Sąd w pełni podziela wyrażane w orzecznictwie stanowisko, zgodnie z którym interes prawny zachodzi jeżeli sam skutek jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjne zapobieganie powstaniu takiego sporu w przyszłości. (III Aua 1518/05, OSA 2008/9/30). Uwzględnienie powództwa o ustalenie, w kształcie wskazywanym przez uprawnioną, nie zakończy sporu stron. Pozostaną bowiem wzajemne roszczenia, których - w razie niemożności porozumienia się - strony będą z pewnością dochodzić na drodze sądowej.

W ocenie Sądu, żądane rozstrzygnięcie będzie wywierać bezpośredni skutek w sferę interesów majątkowych stron, przez co należało uznać, iż przedmiotowe roszczenie aczkolwiek jest roszczeniem niepieniężnym, to o charakterze majątkowym.

Sposób zabezpieczenia wskazany przez uprawnioną we wniosku nie jest niedopuszczalny, gdyż przepis art. 755 k.p.c. zawiera otwarty katalog sposobów zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych.

Sąd nie podzielił jednak stanowiska wnioskodawcy, iż wnioskowany sposób zabezpieczenia jest adekwatny do okoliczności sprawy oraz celu postępowania i nie obciąża obowiązanych ponad miarę. Wnioskowane przez uprawnionego żądanie zakazania obowiązanemu skorzystania z zabezpieczenia należytego wykonania umowy w celu zaspokojenia roszczeń o zapłatę kar umownych - zdaniem Sądu - nie jest odpowiednie w myśl art. 755 k.p.c. Jego uwzględnienie stanowiłoby naruszenie swobody działalności gospodarczej. Strony niniejszego postępowania zawarły określoną umowę, na wspólnie uzgodnionych warunkach. Umowa ta przewiduje możliwość skorzystania przez obowiązanego z gwarancji, w określonych sytuacjach i w określonym terminie. Uwzględnienie wniosku o zabezpieczenie w kształcie, którego domaga się uprawniony, zniweczyłoby faktycznie przedmiotowy zapis umowny, na który obie strony - profesjonalści prowadzący przedsiębiorstwa z pewnością w dużym rozmiarze - wyraziły zgodę podpisując umowę. Celem ustanowienia gwarancji było zabezpieczenie ewentualnych roszczeń obowiązanym względem uprawnionego. Na takie zabezpieczenie uprawniony przystał, dostarczając obowiązanym odpowiednią gwarancję. Zasady logiki oraz doświadczenia życiowego, a także zwyczajów gospodarczych w budownictwie, nakazują wywieść, że bez tej gwarancji prawdopodobnie w ogóle nie doszłoby do zawarcia przez strony umowy, a obowiązanym poszukiwałby innego kontrahenta niż uprawniony. Z dokumentów załączonych przez uprawnioną do wniosku wynika, iż gwarancja była przedłużana przez nią na żądanie obowiązanym pod rygorem odstąpienia od zawartej umowy. Obowiązanym korzystając z gwarancji pochopnie lub bezpodstawnie narażałby spółkę na koszty i odpowiedzialność odszkodowawczą. Uprawniony nie opisał we wniosku szczegółowo przebiegu realizacji umów, wskazał jedynie, iż wykonał ją należycie a świadczyć o tym miałby protokół odbioru robót niezawnioskowany jako dowód uprawdopodobniający żądanie wniosku. Również z tych względów brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie.

Z regulacji art. 731 k.p.c. wynika, że zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia. Sąd wydając zarządzenie tymczasowe musi zawsze brać pod uwagę skutki jakie ono wywoła zarówno w sferze praw powoda uprawnionego (powoda), jak i obowiązanego (pozwanego). Z uregulowania przyjętego w art. 730¹ § 3 k.p.c. wynika, iż przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę.

Niezależnie od powyższego Sąd stwierdził, iż wnioskodawca nie uprawdopodobnił i nie posiada interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia we wnioskowany przez niego sposób.

Paragraf 2 art. 730¹ k.p.c. stanowi, jak już to wskazano, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia

lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Powyższy przepis konkretyzuje przesłankę interesu prawnego, odnosząc ją do dwóch zasadniczych celów postępowania zabezpieczającego: urealnienia przyszłej egzekucji oraz realizacji innych celów postępowania.

Wyrok ustalający nie podlega wykonaniu w trybie egzekucji, a więc w niniejszym postępowaniu nie mógłby zostać spełniony cel postępowania w postaci urealnienia przyszłej egzekucji. Brak jest bezpośredniego i adekwatnego związku między wnioskiem o zabezpieczenie w obecnym kształcie a powództwem o ustalenie, które zamierza wytoczyć uprawniony.

Rozważenia wymaga wobec tego drugi możliwy cel tego postępowania, wskazany w art. 730¹ § 2 k.p.c., tj. uniemożliwienie lub poważne utrudnienie osiągnięcia celu postępowania w sprawie na skutek braku zabezpieczenia. Sąd stwierdził, że również powyższa sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi.

Uprawniony żąda bowiem zakazania obowiązanym skorzystania z zabezpieczenia należnego wykonania umowy. Nie można uznać, aby taki sposób zabezpieczenia ułatwiał osiągnięcie celu postępowania o ustalenie - w kształcie wskazanym we wniosku, albowiem nie ma on z nim żadnego bezpośredniego związku.

W ocenie Sądu, wniosek o zabezpieczenie wniesiony w niniejszej sprawie zmierza w istocie do uniemożliwienia obowiązanym skorzystania z zabezpieczenia przewidzianego umową stron. Nie taki zaś jest cel postępowania zabezpieczającego.

Zważywszy na powyższe, na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

Wobec powyższego i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 735 kpc i 738 kpc orzeczono jak w sentencji.

SSR del. Karolina Toczyńska

(...)

(...)